

Бджола та Шершень

Сковорода Григорій Савич

— Скажи мені, Бджоло, чого ти така дурна? Чи знаєш ти, що плоди твоєї праці не стільки тобі самій, як людям корисні, а тобі часто і шкодять, приносячи замість нагороди смерть; одначе не перестаєш через дурість свою збирати мед. Багато у вас голів, але всі безмозкі. Видно, що ви без пуття закохані в мед.

— Ти поважний дурень, пане раднику,— відповіла Бджола.— Мед любить їсти й ведмідь, а Шершень теж не проти того. І ми могли б по-злодійському добувати, як часом наша братія й робить, коли б ми лише їсти любили. Але нам незрівнянно більша радість збирати мед, аніж його споживати. До сього ми народжені і будемо такі, доки не помremo. А без сього жити, навіть купаючись у меду, для нас найлютіша мука.

Сила:

Шершень — се образ людей, котрі живуть крадіжкою чужого і народжені на те тільки, щоб їсти, пити і таке інше. А бджола — се символ мудрої людини, яка у природженому ділі трудиться. Багато шершнів без пуття кажуть: нащо сей, до прикладу, студент учився, а нічого не має? Нащо, мовляв, учитися, коли не матимете достатку?.. Кажуть се незважаючи на слова Сіраха: "Веселість серця — життя для людини" — і не тямлять, що природжене діло є для неї найсолодша втіха. Погляньте на життя блаженної натури і навчітеся. Спитайте вашого хорта, коли він веселіший? — Тоді,— відповість вам,— коли полюю зайця.— Коли заєць смачніший? — Тоді, відповість мисливець,-коли добре за ним полюю.

Погляньте на кота, що сидить перед вами, коли він куражніший? Тоді, коли всю ніч бродить або сидить біля нори, хоча, зловивши, й не їсть миші. Замкни в достатку бджолу, чи не помре з туги, в той час, коли можна їй літати по квітоносних лугах? Що гірше, ніж купатися в достатку і смертельно каратися без природженого діла? Немає гіршої муки, як хворіти думками, а хворіють думки, позбавляючись природженого діла. І немає більшої радості, аніж жити за покликанням. Солодка тут праця тілесна, терпіння тіла і сама смерть його тоді, бо душа, володарка людини, втішається природженим ділом. Або так жити, або мусиш умерти. Старий Катон чим мудрий і щасливий? Не достатком, не чином тим, що йде за натурою, як видно з Ціцеронової книжечки "Про старість"...

Але ж розкусити треба, що то значить-жити за натурою. Про се сказав древній Епікур таке: "Подяка блаженній натурі за те, що потрібне зробила неважким, а важке непотрібним".

Постійна адреса: http://ukrlit.org/skovoroda_hryhorii_savych/bdzhola_ta_shershen